

Project 'Groeiplan 2014 - 2015'

"OOG VOOR HET VERZIEKTE KIND"

Colofon:

Organisatiegegevens:

Stichting StOMbP
Voorstraat 84
3311 ER Dordrecht
www.StOMbP.nl
KvK: 08189059
Rek.nr: 53.24.830
IBAN: NL38INGB0005324830
BIC: INGBNL2A
ANBI nr: 8204 04 822

Contactpersoon:

mw. Willy Nabuurs
willynabuurs.stombp@googlemail.com

“Als veertienjarig meisje lag ik elke dag in bed. Al maanden, eigenlijk al jaren. Mijn armen waren ingezwachteld, gespalkt en vastgebonden. Ik had een katheter en kreeg sondevoeding. Mijn lichaam was bezaaid met doorligplekken, mijn maag zo zwak dat er bloedingen ontstonden. Ik was er zo slecht aan toe dat mijn ouders voor euthanasie pleitten. Zelf dacht ik ook dat ik een onbekende spierziekte had die ik niet zou overleven.

Het bleek een verzinsel waar mijn moeder iedereen veertien jaar lang mee om de tuin heeft geleid.”

Nina Blom, slachtoffer Münchhausen by Proxy

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Omschrijving Stichting Overlevers Münchhausen by Proxy	5
2.1 Introductie en doelstellingen en doelgroep.....	5
2.2 Bestuurssamenstelling	5
3. Project 'Groeiplan StOMbP 2014 - 2015'	6
3.1 Omschrijving 'Groeiplan StOMbP 2014 - 2015'.....	6
3.2 Doelstellingen 'Groeiplan StOMbP 2014 - 2015'.....	6
3.3 Investerings/Speerpunten 'Groeiplan StOMbP 2014 - 2015'.....	6
3.4 Toekomstbeeld	8
3.5 Samenwerkingspartners.....	8

1. Inleiding

In Nederland komen er per jaar, volgens het Advies- & Meldpunt Kindermishandeling Nederland (AMK), naar schatting 64 meldingen van het Münchhausen by Proxy syndroom binnen. Daarnaast overlijden er zelfs jaarlijks ca. 5 kinderen aan de gevolgen hiervan! Volgens het AMK bestaat het vermoeden dat er vanwege de complexe omstandigheden Münchhausen by Proxy nog veel meer kinderen slachtoffer zijn dan gemeld en/of gesignaleerd. Zeer schokkende cijfers met ernstige gevolgen. Maar wat is Münchhausen by Proxy precies?

Münchhausen by Proxy is in Nederland nog een onbekende aandoening. Veelal weten de slachtoffers (kinderen) het bestaan niet van het syndroom, durven geen actie te ondernemen (want het is immers meestal de eigen ouder) en kunnen hun verhaal niet kwijt. De gevolgen daarvan zijn desastreus. Het Münchhausen by proxy syndroom werd voor het eerst zo benoemd en beschreven in 1977 door de Engelse kinderarts Roy Meadow in de Lancet (Meadow, 1977). Hij beschreef twee casussen van jonge kinderen die opzettelijk ziek werden gemaakt door de moeder. Meadow zag hierbij overeenkomsten met het Münchhausen syndroom. Waar bij het Münchhausen syndroom echter de volwassene zichzelf bij een arts presenteert met valse of zelf veroorzaakte symptomen, gebeurt dit bij het Münchhausen by proxy syndroom via het kind. De primaire verzorger, in 98% van de gevallen gaat het om de moeder, is dus de "proxy", de volmacht, die het kind ziek maakt of het met gesimuleerde symptomen bij de dokter brengt. Meestal worden er lichamelijke aandoeningen nagebootst of gefabriceerd, maar soms ook psychiatrische stoornissen.

Münchhausen by Proxy wordt ook wel Medical Child Abuse genoemd of Paediatric Condition Falsification. MbP is een zeer ernstige vorm van kindermishandeling waarbij (vaak) de moeder haar kind mishandelt. De dader verzint, verergert of veroorzaakt een psychische, sociale of lichamelijke afwijking/ziekte bij een slachtoffer, om zo zelf aandacht te krijgen van medisch personeel. De moeder is meestal de dader en het kind vaak het slachtoffer. Soms pleegt een verzorgster of oma deze daden, echter zelden de vader. Ook huisdieren of (oudere) volwassen mensen kunnen slachtoffer zijn. Helaas lijden veel kinderen onder deze verborgen vorm van kindermishandeling. Onder kindermishandeling wordt verstaan:

- seksuele mishandeling
- fysieke mishandeling en verwaarlozing
- emotionele/psychische mishandeling en verwaarlozing
- getuige zijn van huiselijk geweld
- het onthouden van het recht op school
- medische mishandeling Münchhausen by Proxy waaronder Pediatric Condition Falsification en Educational Condition Falsification.

Uit recent onderzoek blijkt dat in 2010 ruim 118.000 kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar in Nederland (ruim 3 procent van het totaal) blootgesteld waren aan een vorm van kindermishandeling (Tweede Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van kinderen en jeugdigen, 2011). Vergeleken met de resultaten van de eerste 'Nationale prevalentiestudie mishandeling in 2005' (NPM 2005) is er sprake van een stijging van het aantal kinderen en jongeren dat wordt mishandelt. In 2005 ging het nog om ruim 107.000 kinderen en jongeren (bron <http://www.nji.nl>).

Om Münchhausen by Proxy in Nederland onder de aandacht te brengen en iets voor de slachtoffers te kunnen betekenen is in 2009 Stichting Overlevers Münchhausen by Proxy (StOMbP) opgericht. Een aantal bevlogen Münchhausen by Proxy lotgenoten vonden dat het zo niet langer kon en ging actie ondernemen. StOMbP heeft als doel deze vorm van kindermishandeling blijvend onder de aandacht te brengen. In de afgelopen jaren heeft StOMbP op verschillende wijze getracht het Münchhausen by Proxy syndroom onder de aandacht te brengen. En met succes! Zo is er door Nina Blom, initiatiefneemster, een boek geschreven, worden er door het hele land lezingen gehouden en is in 2009 een documentaire ontwikkeld.

Maar StOMbP wil zich verder ontwikkelen en heeft op basis daarvan een groeiplan ontwikkeld, met als belangrijkste speerpunten:

- Het bereiken van meer slachtoffers van Münchhausen by Proxy
- Meer professionals uit het werkveld bereiken, informeren, adviseren en scholen

Dit heeft geleid tot de ontwikkeling van het project 'Groeiplan StOMbP 2014 - 2015'.

2. Omschrijving Stichting Overlevers Münchhausen by Proxy

2.1 Introductie en doelstellingen en doelgroep

In februari 2009 is Stichting Overlevers Münchhausen by Proxy (StOMbP) door een aantal bevoegen MbP-lotgenoten opgericht. StOMbP heeft de volgende doelstelling:

Voorlichting geven over de ernstige vorm van kindermishandeling: het syndroom van Münchhausen by Proxy / PCF en daarmee de kennis van MbP vergroten, zodat hulpverleners MbP eerder kunnen herkennen en mogelijk preventief te werk kunnen gaan.

Om dit te bereiken worden de volgende activiteiten/middelen uitgevoerd en ingezet door StOMbP:

- Voorlichting middels o.a. lezingen, documentatie verspreiding, en een documentaire;
- Geven van trainingen, workshops, panelgesprekken, lespakketten, en andere gesprekvormen;
- Lotgenoten en professionals een podium te bieden om hun ervaringen te delen (in de vorm van een nog op te richten soort patiëntenvereniging)
- De realisatie en promotie van het boek "Je bent een verschrikkelijk kind"
- Op termijn het boek "Je bent een verschrikkelijk kind" verfilmen

Een belangrijke gebeurtenis voor StOMbP was de ontwikkeling van documentaire 'Het verziekte kind' en het boek 'Je bent een verschrikkelijk kind'. Voor velen was dit een eyeopener/ eerste kennismaking met het Münchhausen by Proxy syndroom.

Jaarlijks bereikt StOMbP met haar activiteiten een tiental slachtoffers van Münchhausen by Proxy en gemiddeld 300 professionals. Het aantal slachtoffercontacten is wisselend, na optreden in de media loopt het op maar doorgaans 1 a 2 per maand (duur van contact soms eenmalig en soms langer, met sommige is wekelijks contact dat is een kleine groep van ongeveer zeven mensen). Er zijn ook vaders en/of professionals die contact zoeken. Dit zijn alle hulpverleners die werken met kinderen, dus denk aan artsen, verpleegkundigen, leerplichtambtenaren, psychologen, consultatiebureaus, bureau jeugdzorg, scholen, studenten in opleiding.

Ook met de lezingen worden veel mensen bereikt. Er zijn lezingen waar 15 a 20 mensen aanwezig zijn, maar soms ook grotere groepen van 50 tot soms 100 personen.

2.2 Bestuurssamenstelling

Het bestuur van StOMbP bestaat uit 3 bestuursleden. Het bestuur voert haar taken onbezoldigd uit. Onderstaand worden het bestuur voorgesteld:

- Voorzitter: Willy Nabuurs, organisatie adviseur.
- Penningmeester: Claudine Valkman, directeur van uitzendbureau NestrX
- Secretaris: Wendy Verhoeven

Naast bovenstaand benoemde bestuursleden, wordt de stichting verder ondersteund door:

- Bestuursadviseur: Nina Blom, initiatiefnemer, ervaringsdeskundige en adviseur, schrijver van het boek: "Je bent een verschrikkelijk kind")

3. Project 'Groeiplan StOMbP 2014 - 2015'

3.1 Omschrijving 'Groeiplan StOMbP 2014 - 2015'

Zoals al eerder beschreven wil StOMbP nog meer slachtoffers van het Münchhausen by Proxy syndroom bereiken en professionals informeren over het bestaan hiervan. Het mag gewoon niet meer gebeuren dat kinderen en professionals hiermee te maken krijgen en niet weten hoe te moeten handelen. Op basis daarvan is het 'Groeiplan StOMbP 2014 - 2015' ontwikkeld. Het plan is opgebouwd uit een aantal investeringen die moeten leiden tot een toenemende mate van inzicht en deskundigheid bij professionals in de omgeving van kinderen en dus een groter bereik van mogelijke slachtoffers.

3.2 Doelstellingen 'Groeiplan StOMbP 2014 - 2015'

StOMbP heeft een aantal doelstellingen geformuleerd. Op basis hiervan kan controle blijven worden uitgeoefend op het proces. Tevens geven deze doelstellingen richting aan de ambitie die StOMbP wil uitspreken met het 'Groeiplan StOMbP 2014 - 2015'. De volgende doelstellingen zijn geformuleerd:

- Minimaal 10 a 15 slachtoffers meer bereiken ten opzichte van huidige bereik (10)
- Minimaal 50 professionals meer bereiken ten opzichte van huidige bereik (300)

In de volgende paragraaf volgt een overzicht van de investeringen/acties die worden gedaan om bovenstaande doelstellingen te kunnen realiseren.

3.3 Investerings/Speerpunten 'Groeiplan StOMbP 2014 - 2015'

Onderstaand volgt een overzicht van deze investeringen en een toelichting daarop:

- Ontwikkeling documentaire

In 2009 is een eerste documentaire, genaamd 'Het verziekte Kind', ontwikkeld over deze ernstige vorm van kindermishandeling Münchhausen by proxy. Deze documentaire is destijds door Stichting Kinderpostzegels gefinancierd en wordt nog steeds gebruikt als onderwijsmateriaal om hulpverleners voor te lichten. Dit zijn voornamelijk hulpverleners die werken met kinderen, zoals artsen, verpleegkundigen, psychologen, consultatiebureaus, bureau jeugdzorg, scholen, studenten in opleiding.

Echter, de documentaire is inmiddels gedateerd en sluit niet meer voldoende aan op de huidige situatie en inzichten. StOMbP wil dan ook een nieuwe documentaire ontwikkelen. In deze documentaire wordt door een aantal professionele hulpverleners (o.a. een kinderarts, vertrouwensarts en een verpleegkundige) uitgelegd wat Münchhausen by Proxy is en wat je kunt doen bij een signaal/vermoeden. Ook zullen er overlevers aan het woord komen. Het plan is om de dvd/documentaire te gebruiken als onderdeel van de lezing (ondersteunend, omdat niet bij elke lezing een professionele hulpverlener aanwezig kan zijn. Zij zullen, op hun eigen vakgebied, vertellen over de kenmerken van Münchhausen by Proxy).

De documentaire is ook los te bestellen door hulpverleners en studenten die de doelgroep in hun praktijk (kunnen) krijgen. De doelgroep bestaat uit alle hulpverleners die werken met kinderen, dus denk aan artsen, verpleegkundigen, leerplechtambtenaren, psychologen, consultatiebureaus, bureau jeugdzorg, scholen, studenten in opleiding. De film zal minimaal 20 minuten duren en maximaal 30 minuten. Er is een bureau gevonden dat heel betrokken reageert en de documentaire wil maken.

Er worden ongeveer 1000 dvd's van de documentaire ontwikkeld. De dvd wordt gepresenteerd tijdens lezingen en daar ook verkocht. Ook worden de instanties waarbinnen de hulpverleners werkzaam zijn benaderd om de dvd aan te schaffen. En tevens kan via de website de documentaire ook worden aangeschaft.

- Vernieuwde website

De website dient te worden aangepast, zodat deze een professionelere uitstraling krijgt. De website moet toegankelijk zijn voor lotgenoten van Münchhausen by Proxy, en voor professionals zodat zij nog sneller en beter geïnformeerd kunnen worden. Er wordt gedacht aan een interactieve website, met een forum voor lotgenoten/slachtoffers en apart voor deskundigen, waar ingelogd kan worden zodat privacy gewaarborgd wordt. Ook willen we dat het mogelijk is voor lotgenoten om daar hun verhalen te publiceren. Op langere termijn willen we met kinderen in contact komen die nu slachtoffer zijn, maar dit moet goed voorbereid worden, samen met AMK en andere partijen. Ook komen er op de website diverse linken naar hulpverleners en kindertelefoon.

Tot nu toe is er alleen contact met lotgenoten. Zij zijn al wat ouder en bezig met verwerken. We hebben geen contact met kinderen, wel met vaders van kinderen, of een juf van school die vermoedens hebben en advies vragen hoe om te gaan met het kind. De website moet hier verandering in gaan brengen

De website wordt via het AMK en professionals, zoals in het onderwijs onder de aandacht gebracht. Ook via Facebook gebeurt dit. De media bereikt ook slachtoffers, er is toename van contact met lotgenoten als het onderwerp in media is geweest, denk aan tv en bladen.

- Audiovisuele apparatuur

StOMbP geeft jaarlijks verschillende lezingen door het hele land. Alleen ontbreekt het de stichting aan de nodige (audiovisuele) apparatuur, zoals een beamer, tablet en ondersteuningsmaterialen (banner, visitekaartjes, e.d.). Het is dan ook een wens van StOMbP om deze materialen te kunnen aanschaffen, zodat de lezingen en workshops een enorme kwaliteitsimpuls krijgen.

- Pr & Communicatiemateriaal

Het ontbreekt op dit moment aan de nodige communicatiematerialen. StOMbP wil dan ook graag een informatiepakket ontwikkelen, zodat o.a. de hulpverleners nog beter geïnformeerd kunnen blijven. Hetzelfde geldt voor de ontwikkeling voor informatiebrochures die kunnen worden verspreid.

Het informatiepakket bestaat uit een uitgebreide folder met informatie als naslagwerk voor lezingen of voor studenten, het informatiepakket is dus een uitgebreid verslag over Münchhausen by Proxy. Het informatiepakket wordt tijdens de lezingen ingezet (gemiddeld 20 a 30 maal) en is tevens ook via de website te bestellen

- Opleiding en training

StOMbP wil in 2014 en 2015 voorbereidingen treffen om onderwijsmodulen en trainingen te ontwikkelen voor diverse (medische) opleidingen (bv. verpleegkundigen, artsen, psychologen, onderwijspersoneel) met als doel dat professionals standaard kennis en vaardigheden opdoen om in hun omgeving Münchhausen by Proxy snel te kunnen signaleren en adequaat te handelen. Juist omdat de mishandeling zo verborgen gebeurt, en het kind vaak loyaal is aan de ouder, is het nodig om specifiek aandacht te besteden aan nieuwe vormen van signalering en aanpak van en in de omgeving van het kind. Deze methodiek bestaat nog niet.

De training moet nog ontwikkeld worden. We denken aan diverse modulen om binnen de opleiding van artsen, psychologen en verpleegkundigen aan te bieden. In de training zullen informatie en oefeningen/rollenspellen met verschillende situaties elkaar afwisselen. Doel is dat professionals verschillende situaties leren beoordelen en daarnaar handelen.

Op dit moment worden lezingen en debatten door Nina gegeven. Er moeten wel meer mensen geschoold worden om een groter aantal mensen te bereiken. We denken aan diverse doelgroepen o.a. in de hulpverlening, artsen en verpleegkundigen en onderwijspersoneel. Het zou mooi zijn als Nina haar werk beroepsmatig zou kunnen uitoefenen, hier streeft het bestuur ook naar.

3.4 Toekomstbeeld

De ambities van het nieuwe bestuur zijn om in 2014 en verder, een flinke doorstart te maken met het bekendmaken, informeren en scholen van meer doelgroepen professionals in de omgeving van kinderen, zodat meer doelgroepen eerder en adequaat kunnen reageren op signalen van de gevolgen van Münchhausen by Proxy.

Ook wil StOMbP meer overlevers en slachtoffers van Münchhausen by Proxy bereiken en hen de nodige steun en adviezen geven. Dit alles vanuit de eigen (goede en slechte) ervaringen van Nina Blom (overlever) met de medische wereld en de hulpverlening.

Kort samengevat gaat het om bekendheid geven aan Münchhausen by Proxy en de (on)mogelijkheden er mee om te gaan.

3.5 Samenwerkingspartners

Vanaf het begin in 2009 wordt er samengewerkt met veel personen en instanties, de belangrijkste zijn:

- Albeda College Rotterdam, AMK, Onderwijsweekend Kinderarts in opleiding Lunteren: NVK (Nederlandse Vereniging Voor Kindergeneeskunde);
- Dokter Bosschaart: kinderarts en forensisch geneeskundige;
- Ptries Worm: vertrouwensarts AMK;
- Jolande Schoonenberg: vertrouwensarts AMK;
- Ans van der Westen: Verpleegkundige;
- Leontien Mineur: Docent coördinator Cluster Pediatie Albeda college;
- Max J. van Trommel: forensisch psychiater, gepensioneerd geeft lezingen, ook in Duitsland, over Mbp;
- Uitgeverij Personalialia.

- In de toekomst willen we meerdere partners zoeken om samen te werken, psychologen, leerplichtambtenaren en universiteiten voor het doen van onderzoek.

Bronnen:

Nederland Jeugd Instituut, www.nji.nl

Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK), www.amk-nederland.nl

Scriptie België, http://www.vanhoomissen.be/Lessius/BAP/Docs/vb_EmpStudie.pdf

Onderzoek "Kindermishandeling in Nederland Anno 2010", <http://www.rijksoverheid.nl>

